

Acord relatiu a la consulta formulada per l'Oficina Prevenció i lluita contra la corrupció a les Illes Balears (OAC) en relació a una presumpta irregularitat en el cobrament de la indemnització per raó del servei prevista a l'article 16 de la Llei 14/2018, de 28 de desembre, d'un membre del Govern de les Illes Balears.

Acord: 1/2021

I. Antecedents

1. El 13 de maig de 2016 es va aprovar un Acord de Consell de Govern pel qual s'aprova el Codi ètic del Govern de les Illes Balears (publicat al BOIB núm. 62/2016, de 17 de maig), subscrit per les persones titulars de càrrecs públics i personal eventual de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, com a eina de millora del funcionament institucional i, concretament, de difusió de conductes públiques exemplars en el marc del procés de modernització de les administracions públiques.
2. El 10 de febrer de 2017 es va aprovar per Acord del Consell de Govern el primer nomenament de la secretaria i vocalies de la Comissió d'Ètica Pública, definida a l'apartat sisè del Codi ètic, que s'han anat renovat des d'aquesta data essent la seva composició actual la que consta a la pàgina web institucional (<https://www.caib.es/sites/codietic/ca/composicia/>)
3. El 3 de març de 2017 es va constituir per primera vegada la Comissió d'Ètica Pública.
4. El 29 de setembre de 2020, va tenir entrada en el registre de la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat l'Informe raonat definitiu de l'expedient RES/I/DE/48/2919, tramitat per l'Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears (OAIB), dirigit a la Comissió d'Ètica Pública (CEP), i al qual es resol donar trasllat de dit expedient a la CEP perquè aquesta determini si es constaten fets o conductes contràries al Codi Ètic signat per un Alt Càrrec afectat (en endavant AC) per l'expedient.
5. En data 5 de novembre de 2020, es va constituir la Comissió d'Ètica Pública amb la seva composició actual i va tractar per primera vegada aquest cas, prenent, entre d'altres, l'acord de sol·licitar a l'OAIB l'accés a l'expedient complet.
6. L'11 de novembre de 2020 es sol·licità formalment a l'OAIB l'accés a l'expedient RES/I/DE/48/2919.
7. El 19 de novembre 2020 va tenir entrada a la Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat un escrit de l'AC afectat per l'expedient de l'OAIB al qual demana se'l consideri part en la tramitació de les actuacions que es duguin a terme.
8. El 20 de novembre de 2020, la CEP va fer un anàlisi inicial de la documentació enviada per l'OAIB, tot i acordant, atès el seu volum, d'establir un període de

consulta perquè els membres de la CEP poguessin analitzar a fons la documentació i redactar un informe preliminar.

9. L'11 de desembre de 2020, la CEP va debatre les conclusions de l'Informe resultat de l'estudi a fons de la documentació de l'OAIB, acordant concedir un termini màxim de set dies a l'AC afectat perquè pogués al·legar davant la Comissió d'Ètica Pública el que considerés oportú en defensa del seus drets.
10. El 16 de desembre 2020, la CEP s'envià oficialment l'escrit a l'AC afectat, indicant el termini d'al·legacions acordat.
11. L'11 de febrer de 2021 l'AC afectat va consultar l'expedient que es trobava en poder la Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització i considerà que no era necessari aportar-hi nova informació.
12. El 29 de març de 2021 el Consell de Govern aprovà modificar l'apartat sisè de l'annex I de l'Acord del Consell de Govern de 13 de maig de 2016 pel qual s'aprova el Codi ètic del Govern de les Illes Balears. En virtut d'aquesta modificació, la CEP s'adscriu a la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica i passa a estar presidida per la persona titular de la direcció general competent en matèria de transparència. A petició de la persona que presideix a partir d'aquesta data la Comissió d'Ètica Pública, l'acord de la CEP sobre el cas **RES/I/DE/48/2019** s'adoptarà sense la seva participació, atès que per la data de nomenament no ha pogut participar adequadament en la conformació del parer al què ha arribat la CEP.
13. El 3 de maig de 2021, la Comissió d'Ètica Pública s'ha reunit novament i ha pres per unanimitat dels seus membres, amb l'abstenció de l'actual presidenta, el present acord.

II. Fets en relació a l'expedient d'investigació RES/I/DE/48/2019 de l'OAIB

1. L'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears (OAIB) va iniciar el desembre del 2019 una sèrie d'actuacions d'investigació arran d'una denúncia presentada en la seva Oficina per part de l'Organització en defensa del dret dels consumidors i usuaris, a la qual es denunciava la presumpta irregularitat en el cobrament de la indemnització per raó del servei d'un alt càrrec (AC) del Govern per no acomplir —segons els denunciants— els requisits exigits a la normativa que regula dita indemnització.
2. L'OAIB va dur a terme una investigació i elaborà un informe d'avaluació prèvia, de la qual derivà una recomanació a la Comissió d'Hisenda i Pressupost del Parlament, així com l'inici d'una fase d'investigació per tal de comprovar la veracitat de certes discrepàncies observades en la informació obtinguda.
3. Les discrepàncies observades per l'OAIB en la seva investigació es substanciaren en el fet que l'alt càrrec investigat (AC) disposava d'un habitatge a Palma i havia

traslladat la seva residència a Eivissa abans de ser nomenat «alt càrrec» i una vegada celebrades les eleccions autonòmiques de 26 de maig de 2019, situació que li va permetre percebre la indemnització reservada als membres del Govern, alts càrrecs i personal eventual que, en el moment del seu nomenament, residissin a les illes de Menorca, Eivissa o Formentera o fora de les Illes Balears, d'acord amb la redacció de l'article 16 de la Llei 14/2018, de 28 de desembre, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019 BOIB núm. 163, de 29 de desembre de 2018

4. L'OAIB va requerir l'AC tots els documents i actuacions que havien servit per fonamentar el pagament de la seva indemnització per raó de servei, col·loquialment, «plus de residència». L'AC va comparèixer davant l'OAIB representat pel seu misser, que aportà una abundosa documentació que consta a l'expedient. Per la seva banda, l'OAIB va sol·licitar a distints organismes públics informació sobre la situació patrimonial de l'AC, que també es varen incorporar a l'expedient.
5. La tramitació de l'expedient RES/I/DE/48/2919 s'ha vist afectat per la suspensió dels terminis administratius fixats pel Reial Decret 463/2020 de 14 de març, que es varen poder reprendre l'1 de juny de 2020 i condicionaren els terminis per a la presentació de les al·legacions de l'AC i del seu tràmit d'audiència. El 18 de setembre de 2020, finalment, l'OAIB va poder concloure l'expedient d'investigació RES/I/DE/48/2919 resolent que *«es compleixen formalment els requisits establerts a la normativa per rebre la indemnització per residència»*. Això no obstant, l'OAIB considera que l'AC ha incomplert el Codi Ètic i per aquest motiu dóna trasllat del cas a la Comissió d'Ètica Pública.

III. Consideracions inicials en relació al trasllat de l'expedient a la Comissió d'Ètica Pública

1. En exercici de les seves funcions l'OAIB ha obert una investigació en relació a una denúncia ENV/701/2018 (DE/48/2019) presentada en la seva Oficina pel presumpte cobrament irregular d'una indemnització per raó del servei d'un alt càrrec (AC) del Govern de les Illes Balears. Un cop tancada la investigació, l'OAIB conclou que es compleixen formalment els requisits establerts a la normativa per rebre la indemnització per residència, de la qual cosa es conclou que l'OAIB no ha pogut establir que l'AC hagi incomplert els requisits formals per percebre d'indemnització establerts a l'article 16 de la Llei 14/2018.
2. Això no obstant, l'OAIB considera *“que de la informació que s'ha donat trasllat a l'Oficina es desprèn, l'incompliment del Codi Ètic”*, per la qual cosa, atès el que disposa l'article 16.2 de la Llei 6/12, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina¹

¹ «Art. 16.2 Si en el curs de les actuacions empreses per l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció s'observen indicis que s'han comès infraccions disciplinàries o han tingut lloc conductes o fets presumiblement delictius, el director o la directora de l'Oficina ho ha de comunicar a l'òrgan que en cada cas

considera adient comunicar els fets continguts en l'informe d'investigació a la Comissió d'Ètica Pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, per tal que determini en relació a l'AC "si es constaten fets o conductes contràries al Codi Ètic signat en el moment del seu nomenament".

3. La Comissió d'Ètica Pública (CEP) entra a conèixer els fets denunciats davant l'OAIB i les actuacions dutes a terme per aquesta oficina per petició expressa de l'OAIB, que sol·licita de la CEP un pronunciament en relació a si es constaten fets o conductes per part de l'AC contraris al Codi Ètic.
4. La Comissió d'Ètica Pública (CEP) vol fer constar que per arribar a les conclusions que figuren en aquest Acord ha considerat exclusivament els fets documentats que han estat aportats per l'OAIB i pel representant legal de l'AC durant la tramitació de l'expedient davant l'OAIB, a banda d'altres dades que la pròpia CEP ha recollit d'organismes públics. És així que per emetre el seu informe, i per tal de preservar en tot moment la seva independència de criteri, la CEP no ha pres en consideració les referències específiques a determinats articles del Codi Ètic que, a judici de l'OAIB, han estat vulnerats per l'AC, així com tampoc les recomanacions de l'OAIB en relació a quina hauria de ser la interpretació dels fets a la llum del que disposa el Codi Ètic.

IV. Fets establerts a partir de l'anàlisi de la documentació

En base a l'expedient presentant per l'OAIB en el registre electrònic d'entrada nº200119375404, la CEP ha constatat els següents fets:

1. Residència a Eivissa.

L'AC és natural d'Eivissa i l'Ajuntament d'Eivissa ha certificat que la persona interessada va renovar el seu empadronament al municipi l'1 de maig de 1996, va causar baixa per trasllat a Palma el 14 de juny de 2005 i va tornar a donar-se d'alta al municipi d'Eivissa el 4 de juny de 2019.

2. Propietat immoble a Palma.

Des de 2005, l'AC té en propietat un bé immoble d'ús residencial al municipi de Palma que consta com a la seva residència habitual durant el temps que ha estat d'alta al Padró Municipal de Palma (2005-2019). Això no obstant, aquest l'immoble ha estat arrendat durant dos períodes: primerament des de 1 de febrer de 2016 i segonament des de 1 de febrer de 2018, mantenint-se encara vigent el lloguer. El domicili de l'arrendador es correspon amb el domicili familiar de l'AC al municipi d'Eivissa. Els ingressos percebuts per l'AC com a arrendador consten a les seves declaracions de renda corresponents als exercicis fiscals esmentats.

correspongui, i també, de manera immediata, al ministeri fiscal o a l'autoritat judicial en cas d'indici de delicte. Se'n donarà també trasllat a la Sindicatura de Comptes en cas que de les investigacions se'n pugui derivar una possible responsabilitat comptable, directa o subsidiària.»

L'AC consta com a persona arrendatària d'un immoble també situat a Palma llogat des del 24 de febrer de 2020 per un període de quatre anys.

3. Contractes de treball i Informe de Vida Laboral

D'acord amb l'Informe de vida laboral emès el 22 de juliol de 2020 per la Tresoreria General de la Seguretat Social es certifica que l'AC ha estat d'alta en el Sistema de la Seguretat Social durant 13 anys, 7 mesos i 12 dies.

Durant aquest període ha treballat com a persona empleada per compte aliena o com a autònoma a distintes localitats. Fins a l'any 2004, a Eivissa, Madrid, Salamanca i Sóller. Des de 2006 ha alternat treballs entre Eivissa i Palma, tret del període 27/01/20018 a 15/06/2018 que ha treballat a un país estranger.

En el còmput global dels 13 anys cotitzats, suposant que els períodes en atur i els que ha treballat com a autònom hagi residit a Eivissa, el temps de residència a Eivissa representa un 69% del temps global. Si es considera exclusivament el període comprès entre l'any 2016 en que l'AC formalitzà l'arrendament del immoble del qual és propietari a Palma i el seu nomenament com AC, la distribució del temps treballat a Eivissa augmenta fins el 72%, repartint-se la resta entre l'estranger i activitats laborals d'empreses ubicades a Mallorca.

4. Desplaçaments IBZ-PMI-IBZ

L'anàlisi dels justificants de desplaçament (majoritàriament avions) de la persona titular de l'AC en el període comprès entre 9 d'agost i 23 de juliol de 2020 (just abans de la primera al·legació presentada per l'AC davant l'OAIB) permeten obtenir una radiografia bastant fidedigna de la seva mobilitat continuada entre Eivissa i Palma. La freqüència dels dies en que s'han dut a terme els desplaçaments assenyalen una preferència clara pels divendres i dilluns (52,2%), la qual cosa posa de manifest l'existència de desplaçaments de cap de setmana de Palma a Eivissa. De fet, els desplaçaments efectuats entre els divendres i els dilluns al llarg de les 50 setmanes analitzades superen el 70% de tots els desplaçaments del període.

V. Interpretació dels fets a l'empar del Codi Ètic

1. Veritat formal i veritat material

La documentació examinada per la CEP permet observar una discordança entre determinats documents administratius, com ara els registres d'empadronament, i determinats documents privats, com són els contractes d'arrendament de l'immoble propietat de l'AC ubicat a Palma. Dels primers es desprèn una veritat formal administrativa que situen l'AC fins el 14 de juny de 2005 a Eivissa i a partir d'aquesta data, i fins el 4 de juny de 2019, a l'immoble de la seva propietat ubicat a Palma. No obstant, dels segons es desprenen un altra realitat i és que des de l'1 de febrer de 2016 l'immoble de Palma ha romàs llogat a successius arrendataris. És obvi que ambdues coses no poden ser coincidents. O a l'immoble propietat d'AC a Palma hi resideix

l'arrendatari o bé hi resideix l'arrendador (AC). Sembla lògic pensar que des del moment en què l'immoble propietat de l'AC a Palma va ser llogat es va convertir en la residència habitual de l'arrendatari, atès que aquest havia adquirit mitjançant contracte el dret a fer ús exclusiu de l'immoble a canvi d'un pagament mensual. La qüestió subsegüent que resulta òbvia és demanar-se quin era el lloc de residència real de l'AC des de l'1 de febrer de 2016, data en la qual va llogar l'immoble de Palma o fins i tot des de que va adquirir l'immoble a Palma.

L'historial laboral posa de manifest que dels 1.311 dies transcorreguts des del 9/12/2015 al 12/07/2019², la persona que llavors passaria a ocupar un AC al Govern de les Illes Balears va estar un 40% del temps inactiva i el 60% restant en situació d'atur (30,4%); treballant a Eivissa (27,9%); treballant a l'estranger (17,5%) i treballant en tasques de consultoria a una entitat ubicada a Palma (24,2%). L'informe de vida laboral indica que des de que va llogar l'immoble de Palma, un 74% del temps ha romàs a Eivissa i un 11% a l'estranger. És més, si el que s'analitza és l'activitat laboral duta a terme durant el període que la persona interessada va romandre empadronada a Palma (2005-2019), les distintes ocupacions situen la persona interessada un 17,5% del període a Palma, un 3,4% a l'estranger i un 79,1% a Eivissa.

Les dades que es desprenen de la vida laboral posen en evidència que, malgrat l'empadronament al municipi de Palma, la persona interessada no va residir de forma continuada a l'immoble de la seva propietat entre 2005 i 2016 i no hi ha tornat residir des del febrer de 2016 en que va començar l'arrendament de l'immoble.

Ens trobam doncs amb una situació gens infreqüent, l'existència d'una situació administrativa que sustenta una veritat formal (l'AC resideix a Palma des de 2005 perquè des d'aquesta data està empadronat a un immoble de Palma de la seva propietat) i l'existència d'una situació fàctica que sustenta una veritat material (l'AC manté una història laboral que el situa fora de Mallorca el 79% del període comprès entre 2005 i 2019 i l'immoble de Palma roman llogat des de 2016). La situació ideal seria aquella en la qual la veritat formal reflectís la situació material, però quan això no succeeix cal rectificar la veritat formal. Defuig tota lògica mantenir com a certa una veritat aparent que es sustenta en una informació administrativa materialment errònia. La persona que posteriorment seria nomenada AC degué haver modificat la seva situació administrativa d'empadronament el febrer de 2016, quan va llogar l'immoble de Palma per primera vegada, a fi de fer-la coincidir amb la realitat material de la seva residència a Eivissa. No obstant, no ho va fer, sense que s'hagi d'inferir d'aquest descuit administratiu cap mala fe.

La realitat és que la persona que posteriorment seria nomenada AC va sol·licitar l'alta al Padró Municipal d'Eivissa el maig de 2019, confirmant-se l'alta per canvi de residència el 4 de juny de 2019. Aquest empadronament a Eivissa és el que fa

² Dia abans de la pressa de possessió com AC

concordar la veritat material amb la veritat formal i regularitza conseqüentment la situació administrativa d'empadronament al municipi on la persona que va ser nomenada AC ha residit de forma habitual malgrat constar administrativament des del 2005 el seu veïnatge a Palma.³

2. Del dret a percebre la indemnització per raó del servei atenent les situacions de fet i de dret exposades

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, aprovat per les Corts Generals per primera vegada per la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer i publicat al BOE núm. 51 d'1 de març de 1983, empara la insularitat del territori de la Comunitat Autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial (art.3) i estableix que Palma és la seu permanent del Parlament, de la Presidència del Govern i del Govern (art.7). Atès que tenen condició política de «ciutadans de la Comunitat Autònoma» els espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tinguin veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears⁴ (art.9.1) i atès també el que disposa l'article 15 (Dret de participació), tots els ciutadans de les Illes Balears, amb independència del seu municipi insular de residència, tenen dret a participar en la vida política, econòmica, cultural i social de la Comunitat Autònoma.

És obvi que la condició d'arxipèlag que té la comunitat de les Illes Balears comporta una discontinuïtat territorial que situa els residents a Menorca, Eivissa i Formentera en inferioritat de condicions respecte dels residents a Mallorca per participar en les institucions i òrgans de govern de la comunitat, ubicats, com hem dit a Palma. Ocupar un alt càrrec o un òrgan unipersonal essent resident habitual d'un municipi situat fora de Mallorca representa un cost personal superior al que té qualsevol altra resident a l'illa i que, si no és compensat, pot desanimar la participació en l'autogovern de la comunitat, excloent aquests ciutadans o limitant la seva participació en la vida pública i política.

És competència del Parlament de les Illes Balears valorar si la indemnització per raó del servei proposada anualment pel govern en la llei de pressupostos de la Comunitat Autònoma és suficient, insuficient o excessiva, així com també ho és establir els mecanismes d'acreditació i de justificació de la mateixa que s'estimin convenients.

La indemnització per raó del servei dels membres del Govern de les Illes Balears, dels als càrrecs i del personal eventual es troba regulada pel cas present en l'article 16 de la

³ El representant legal de l'AC exposa una sèrie de motius de caràcter mèdic que motivaren tant l'adquisició de l'immoble a Palma com l'alta padronal a aquest municipi des del 2005 per tal de rebre un tractament mèdic específic que no podia rebre a Eivissa.

⁴ Gaudeixen igualment dels drets polítics definits a l'Estatut els ciutadans espanyols residents a l'estranger que hagin tingut el seu últim veïnatge administratiu a les Illes Balears i així ho acreditin als corresponents consolatats d'Espanya(art.9.2)

[Llei 14/2018, de 28 de setembre, de Pressupostos Generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019](#)⁵

El règim d'indemnització per a les despeses de desplaçament vigent l'any 2019 establia, d'una banda, el dret a rescabalar les despeses de desplaçament, transport, manutenció i estada fora del municipi del lloc de treball per la quantia exacta i amb la justificació prèvia de la despesa corresponent, i d'altra banda, el dret a percebre la quantia de 22.000€ en dotze mensualitats *“pel cost de la seva residència temporal a l'illa de Mallorca”*. Una residència temporal que s'havia d'acreditar mitjançant una declaració de la persona interessada, juntament amb el certificat d'empadronament fora de Mallorca.

La finalitat d'aquesta segona indemnització, coneguda com a «plus per residència», és, com hem dit, facilitar la participació en les institucions de govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears dels residents habituals a Menorca, Eivissa o Formentera i, l'any 2019 i 2020, també dels residents fora de la nostra Comunitat Autònoma⁶.

D'acord amb el redactat de l'article 16 en la Llei 14/2018 que afecta el cas que ara analitzam, els membres del Govern i els alts càrrecs només havien de presentar una declaració responsable i un certificat que provés l'empadronament fora de l'illa de Mallorca.

No queb cap dubte que la persona que fou anomenada AC reunia els requisits legalment exigits com per poder rebre la indemnització prevista i així ho ha determinat també l'expedient d'investigació RES/I/DE/48/2919 de l'OAIB, perquè no només constava empadronada formalment a un municipi fora de Mallorca sinó —i fonamentalment— perquè mantenia una residència efectiva a l'illa d'Eivissa com acredita la seva vida laboral.

3. De com el cobrament ajustat a dret de la indemnització per residència no vulnera el Codi Ètic

El cas al qual ha donat trasllat l'OAIB no té, com hem vist, base legal, perquè l'AC complia de forma estricta els requisits establerts en la Llei 14/2018 per cobrar la indemnització per raó de residència, ja que en el moment del seu nomenament tenia fixada la seva residència a Eivissa com va acreditar amb el certificat d'empadronament. No obstant, els fets que resulten a judici de l'OAIB indicaris d'una presumpta irregularitat ètica és que l'AC té un immoble de la seva propietat ubicat a Palma i que l'alta padronal a Eivissa s'ha produït un mes abans del seu nomenament com a AC. Ja

⁵ BOIB núm. 163, de 29 de desembre de 2018. Correcció d'errades BOIB núm. 9, de 19 de gener de 2019

⁶ La Llei 3/2020, de 29 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2021 ha modificat el redactat de l'article 16, restringint la indemnització a aquelles persones que en el moment del seu nomenament tinguin la residència habitual a Menorca, Eivissa o Formentera.

hem vist als apartats IV i V com la persona que va ser nomenada AC el 13 de juliol de 2019 no residia al seu pis de Palma des del 2016, any en el qual el pis va ser posat en lloguer per primera vegada; ha quedat acreditat també que la seva residència habitual està clarament lligada a l'illa d'Eivissa, de la qual és natural, on ha treballat bona part dels anys que ha estat d'alta a la Seguretat Social residint a un immoble propietat de la seva família que ha de considerar-se domicili propi⁷. Finalment, després del seu nomenament com AC, el veïnatge continuat a l'illa d'Eivissa ha quedat demostrat amb els desplaçaments setmanals que la persona ha realitzat a Eivissa, els quals no s'haurien produït si l'empadronament a Eivissa hagués estat un artificio per cobrar la indemnització per residència.

L'OAIB considera que el que hauria d'haver fet l'AC per complir amb el Codi Ètic és renunciar a la indemnització, atès que disposava d'un immoble a Palma que podia haver recuperat per fixar la seva residència a Mallorca (en comptes de llogar un segon immoble al què residir) o bé —si no el recuperava— renunciar igualment a la indemnització, atès que el lloguer de l'immoble de Palma li produïa uns ingressos superiors a les despeses que originava el lloguer del segon immoble contractat com a residència temporal.

Ha de fer-se notar que qualsevol de les dues opcions anterior situaria l'exercici de la participació política d'un resident a Menorca, Eivissa o Formentera en un context absurd.

En primer lloc, perquè no pot exigir-se a cap ciutadà que la condició per a participar al Govern de les Illes Balears —i en virtut de l'interès general— sigui veure disminuïts necessàriament els seus ingressos ordinaris habituals, cosa que hagués succeït en el primer supòsit del cas que ens ocupa. En efecte, en el primer supòsit, si l'AC hagués rescindit el contracte de lloguer que venia significant una part important de la seva renda anual des del 2016, no només hagués deixar de percebre aquests ingressos sinó que, a més, com a conseqüència d'haver rescindit el contracte d'arrendament i d'haver fixat la residència definitiva a l'immoble de Palma, hagués deixat de complir el requisit exigít per cobrar la indemnització. En aquest context, a més de la pèrdua de l'ingrés i de la indemnització, el manteniment de la seva vida personal a Eivissa hagués comportat un cost econòmic addicional en desplaçaments, sense cap tipus de compensació.

En segon lloc, perquè vulneraria el principi d'igualtat establert a l'article 23 de la Constitució Espanyola que s'exigís a determinats ciutadans, i en virtut d'una determinada interpretació del que són els principis i valors del Codi Ètic, administrar d'una determinada forma el seu patrimoni per poder accedir a ocupar un càrrec públic. El segon supòsit que l'OAIB considera com adequat per un AC signant del Codi Ètic resident a Eivissa que té un pis en propietat llogat a Palma és que renunciï a la

⁷ El domicili fiscal que consta al certificat cadastral de l'immoble propietat de l'AC a Palma és, alhora, un immoble ubicat a Eivissa, propietat d'un familiar ascendent en primer grau alhora domiciliat en un altre pis del mateix bloc d'habitatges en un carrer adjacent.

indemnització per residència, perquè pot destinar els ingressos que aquell pis comporta a llogar un segon immoble a Palma al qual podria fixar la seva residència temporal mentre sigui AC.

No sembla lògic que el Codi Ètic hagi de ser aplicat d'una forma específica o diferent a determinats ciutadans residents a Menorca, Eivissa o Formentera quan ocupen un càrrec públic, de tal forma que el cobrament de la indemnització per residència esdevengui només moralment acceptable sota determinades condicions patrimonials o financeres que no han estat legalment establertes.

Les persones que entren a formar part del Govern de les Illes Balears són ciutadans com la resta, rere de cadascun dels quals hi ha una vida personal i professional, un patrimoni personal i/o familiar determinat i una trajectòria vital que haurà de continuar després d'haver complert el compromís adquirit durant la legislatura. No és admissible que per entrar a formar part del Govern s'exigeixi a ningú minvar els seus ingressos, renunciar al seu patrimoni o modificar de forma substancial la seva vida personal argumentant que aquestes renúncies provenen d'una superioritat moral o un major compromís en la defensa de l'interès general.

La incompatibilitat dels càrrecs públics en l'exercici de determinades activitats professionals i econòmiques així com les causes d'abstenció en els procediments administratius que els situïn en un conflicte d'interès es troben regulades⁸ i, en qualsevol cas, han de ser analitzades cas a cas. L'administració del patrimoni personal i familiar pot ser o no ser innòcua en funció del vincle que pugui existir entre dit patrimoni i l'activitat pública que exerceix el càrrec públic. En el cas que ens ocupa, percebre anualment els ingressos provinents de l'arrendament d'un bé immoble a un particular que no té cap relació amb l'administració pública no és, per la seva naturalesa, una activitat que col·lideixi amb l'exercici de l'activitat pública, ni que comprometi la seva imparcialitat esbiaixant la seva presa de decisions.

VI. De com han de ser jutjades les conductes dels signants del Codi Ètic.

El Codi Ètic que signen les persones titulars dels càrrecs públics de l'Administració de la Comunitat Autònoma en el moment que prenen possessió els comprometen a adoptar unes pautes de conducta derivades dels principis i valors contemplats al Codi Ètic. La finalitat del Codi Ètic és fomentar la integritat i la eficiència en l'actuació dels representants públics en tant que administradors i gestors dels béns de titularitat

⁸ Entre d'altres, la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques -LIPAP-, desenvolupada per a l'Estat pel RD 598/1985, de 30 d'abril, sobre incompatibilitats del Personal al servei de l'Administració de l'estat, de la Seguretat Social i dels ens, organismes i empreses dependents. També la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

pública, per la qual cosa, el compliment o la vulneració del Codi Ètic ha d'analitzar-se a la llum de les accions, decisions i comportaments del seus signants i en cap cas de les seves intencions o motivacions, que resulten d'altra banda difícilment cognoscibles.

Els valors i principis continguts al Codi Ètic (art.4 «excel·lència, lideratge, exemplaritat, honorabilitat, integritat, imparcialitat i objectivitat, transparència, atenció a la ciutadania i participació, austeritat, sostenibilitat i promoció dels drets humans i de les llibertats dels ciutadans i de les ciutadanes») són, per definició, meres abstraccions, que no assenyalen per sí mateixes i de forma pràctica quina ha de ser la conducta de les persones en cada situació concreta, de manera que quan hem d'analitzar si una persona titular d'un càrrec públic ha complert o incomplert el Codi Ètic no podem fer altra cosa que analitzar quines han estat les decisions, actuacions i conductes que ha dut a terme en les circumstàncies concretes en les quals s'ha produït l'exercici de la seva funció pública.

Quan parlem d'Ètica pública hem de tenir present que no ens referim a una ètica especial que sigui d'aplicació exclusiva per al sector públic i distinta a la que pugui regir en l'àmbit privat, sinó que es tracta d'una ètica *aplicada* pels càrrecs públics a l'exercici de les seves funcions en l'àmbit públic. Així, quan el Codi Ètic estableix com a comportaments ètics derivats de l'austeritat i la sostenibilitat reduir els desplaçaments als estrictament necessaris, adquirir els bitllets amb la màxima antelació per beneficiar-se de les tarifes més econòmiques o ser restrictius amb el nombre de persones desplaçades es refereix exclusivament a aquells desplaçaments que tinguin caràcter oficial, que són els que es sufragaran amb doblers públics. No podrà ser considerat, per tant, un incompliment del Codi Ètic que en les seves vides privades i fent servir els seus propis recursos econòmics les persones titulars de càrrecs públics no observin amb el mateix rigor aquests principis d'austeritat i sostenibilitat. És en l'administració dels béns comuns de la col·lectivitat, en la despesa dels diners públics, en l'ús dels recursos i mitjans que es posen a l'abast dels titulars de càrrecs públics i en l'ús de la posició institucional que atorga ocupar un càrrec públic allà on haurem d'analitzar si s'ha complert o no el Codi Ètic.

La Comissió d'Ètica Pública entén que no pot jutjar el comportament de les persones titulars de càrrecs públics en el seu àmbit privat, inclosa quina sigui la destinació que doni als seus ingressos, sempre que aquest comportament no vulneri cap principi legal.

VII. Dels perjudicis derivats de la vulneració de la confidencialitat de les investigacions dutes a terme per l'OAIB.

Arran d'una denúncia presentada davant l'OAIB aquest organisme ha dut a terme una investigació que ha afectat a la persona titular d'un AC del Govern de les Illes Balears. La Comissió d'Ètica pública desconeix la via per la qual els mitjans de comunicació s'han fet ressò d'aquesta denúncia, ha transcendit la identitat de la persona investigada

i s'ha vulnerat el seu dret a la presumpció d'innocència i a la protecció de les seves dades personals.

La Comissió d'Ètica pública vol recordar que la importantíssima tasca que té comanada l'Oficina Anticorrupció de les Illes Balears, d'acord amb diversos articles de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, resta subjecte a una estricta observança de confidencialitat i reserva màxima «per evitar perjudicis a la persona o l'entitat investigada, a les persones denunciants i a les entrevistades amb motiu de les funcions d'investigació i inspecció; i també per a la salvaguarda de l'eficàcia del procediment jurisdiccional o administratiu que es pugui iniciar en conseqüència» (art. 11.1). Igualment, «les persones que exerceixin la seva activitat a l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció estan obligades a guardar secret de tot el que coneguin per raó de la seva funció en els termes legalment establerts, deure que perdura després del seu cessament en l'exercici del càrrec. L'incompliment d'aquest deure de secret dóna lloc a la responsabilitat que, en cada cas, correspongui.» (art.3). Les dades obtingudes en el transcurs de la investigació, especialment les de caràcter personal, resten subjectes a la protecció de confidencialitat establerta per la legislació vigent (art. 11.3) i no poden divulgar-se ni posar-se en «coneixement d'altres persones o institucions que no siguin les que, d'acord amb les disposicions vigents, poden conèixer-les per raó de les seves funcions».

Malgrat totes aquests disposicions legals, la realitat és que s'han produït filtracions de les investigacions dutes a terme per l'OAIB que han posat en entredit la honorabilitat i el bon nom de la persona investigada, malgrat la l'OAIB va poder concloure l'expedient d'investigació RES/I/DE/48/2919 resolent que «es compleixen formalment els requisits establerts a la normativa per rebre la indemnització per residència» i abans que la Comissió d'Ètica Pública fes públic el seu pronunciament.

El necessari debat públic sobre quina ha de ser la compensació que rebin els membres del govern i alts càrrecs de les Illes Balears que resideixen fora de Mallorca; les condicions per al cobrament de les indemnitzacions que, si escau, corresponguin; la justificació que s'hagi de fer d'aquesta indemnització, entre d'altres, no justifica en cap cas que el debat s'hagi centrat en el cas concret de l'AC que estava sent objecte d'investigació.

L'interès públic en debatre si les persones que treballen per a l'administració en llocs de responsabilitat política o tècnica, com els alts càrrecs o el funcionaris al servei de l'Estat, transcendeix el cas particular de l'AC que ha estat investigat per l'OAIB. En aquest sentit seria recomanable que s'obrís un debat seriós i responsable entre els representants polítics i la ciutadania que permetés abastar el problema de la insularitat en un context més ampli que la compensació per residència dels responsables polítics.

La Comissió d'Ètica Pública vol fer una crida a la responsabilitat pública que tenen també els partits polítics i els mitjans de comunicació com a generadors del necessari

debat públic que ha d'existir i del qual el Parlament de les Illes Balears ha de ser la seva màxima expressió política. En aquest sentit, es recomana la coresponsabilitat de tots els agents socials, econòmics i polítics en substanciar el debat en les qüestions de fons fonamentals que afecten la vida pública, evitant l'acarnissament sobre persones particulars a les quals es perjudica seriosament en la mesura que malmeten el seu bon nom i la seva honorabilitat. El lloable fi de debatre públicament sobre els complements i les indemnitzacions per raons del servei que cobren els càrrecs públics de les Illes Balears, especialment en un context com l'actual de profunda crisi econòmica i serioses dificultats per milers de ciutadans i empreses, no justifica els mitjans que s'han fet servir.

Per tot això, la Comissió d'Ètica Pública arriba per unanimitat a les següents

VI. Conclusions i acords

1. La CEP considera provat que la persona investigada ha tingut i té residència real i continuada a l'illa d'Eivissa, per més que el registre d'empadronament no hagi reflectit aquesta situació material fins el juny de l'any 2019
2. La CEP considera que el certificat d'empadronament, pres aïlladament, és un indicatiu però no una prova determinant que acrediti que algú resideixi de forma efectiva en un determinat immoble i municipi, especialment quan existeixen altres documents i situacions de fet que indiquen el contrari.
3. La CEP estima raonables i coherents les explicacions que va fer en el seu moment la persona afectada per l'expedient RES/I/DE/48/2919 en els seus escrits d'al·legacions davant l'OAIB, així com els motius pels quals es va traslladar el seu veïnatge a Palma el 2005, sense que s'observi intencionalitat o voluntat deliberada de cometre actes dolosos en el fet de no haver regularitzat abans el seu empadronament
4. La CEP no constata que la persona afectada hagi dut a terme fets o conductes contràries al Codi Ètic signat en el moment del seu nomenament pel fet de d'haver sol·licitat el cobrament de la indemnització per residència, per més que —fruit del seu patrimoni personal— obtingués anualment rendiments de capital immobiliari pels quals tributava.
5. S'acorda proposar que aquest pronunciament de la CEP serveixi com a reconeixement exculpatori que permeti, en la mesura del possible, compensar el dany que aquest dilatat procediment ha causat a la persona interessada.
6. S'acorda comunicar el contingut d'aquest pronunciament a la persona afectada per l'expedient RES/I/DE/48/2919, al titular de l'OAIB i a la presidenta del Govern de les Illes Balears.

7. S'acorda publicar aquest acord a la pàgina web pròpia de la Comissió d'Ètica Pública, perquè pugui ser de públic coneixement.

Palma, 3 de maig de 2021

La Presidenta, en representació de la

Comissió d'Ètica Pública